četvrtak, 11. veljače 2021.

P9_TA(2021)0053

Humanitarna i politička situacija u Jemenu

Rezolucija Europskog parlamenta od 11. veljače 2021. o humanitarnoj i političkoj situaciji u Jemenu (2021/2539(RSP))

(2021/C 465/12)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Jemenu, posebice one od 4. listopada 2018. ([1]), 30. studenoga 2017. ([2]), 25. veljače 2016. ([3]) i 9. srpnja 2015. ([4]) o stanju u Jemenu te svoju Rezoluciju od 28. travnja 2016. o napadima na bolnice i škole kao povredama međunarodnoga humanitarnog prava ([5]),

— uzimajući u obzir izjavu glasnogovornika Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) od 8. veljače 2021. o najnovijim napadima pokreta Ansar Allah,

— uzimajući u obzir izjavu glasnogovornika ESVD-a od 12. siječnja 2021. o američkom proglašavanju Ansar Allaha terorističkom organizacijom,

— uzimajući u obzir izjave glasnogovornika ESVD-a od 30. prosinca 2020. o napadu u Adenu, od 19. prosinca 2020. o sastavljanju nove vlade, od 17. listopada 2020. o puštanju pritvorenika, od 28. rujna 2020. o razmjeni zatvorenika te od 31. srpnja 2020. o puštanju pripadnika bahaističke zajednice,

— uzimajući u obzir zajedničko priopćenje Njemačke, Kuvajta, Švedske, SAD-a, Ujedinjene Kraljevine, Kine, Francuske, Rusije i Europske unije o sukobu u Jemenu od 17. rujna 2020.,

— uzimajući u obzir izjavu potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 9. travnja 2020. o najavi prekida vatre u Jemenu,

— uzimajući u obzir zajedničke izjave povjerenika za upravljanje kriznim situacijama Janeza Lenarčiča i bivšeg švedskog ministra za međunarodnu razvojnu suradnju Petera Erikssona od 14. veljače 2020. i od 24. rujna 2020. naslovljene „Opća skupština EU-a: EU i Švedska udružuju snage kako bi se izbjegla glad u Jemenu”,

— uzimajući u obzir relevantne zaključke Vijeća i Europskog vijeća o Jemenu, posebice zaključke Vijeća od 25. lipnja 2018.,

— uzimajući u obzir završno izvješće stručnog odbora UN-a o Jemenu od 22. siječnja 2021.,

— uzimajući u obzir relevantne izjave stručnjaka UN-a za Jemen, posebice onu od 3. prosinca 2020. naslovljenu „UN-ova skupina uglednih međunarodnih i regionalnih stručnjaka izvještava Vijeće sigurnosti UN-a i poziva da se stane na kraj nekažnjavanju, prošire sankcije te da Vijeće sigurnosti UN-a o situaciji u Jemenu izvijesti Međunarodni kazneni sud”, od 12. studenoga 2020. naslovljenu „Stručnjaci UN-a: tehničkom timu mora se omogućiti pristup kako bi se spriječila katastrofa istjecanja nafte koja prijeti Jemenu”, od 15. listopada 2020. naslovljenu „UAE: stručnjaci UN-a kažu da je prisilno vraćanje bivših zatvorenika iz Guantanama u Jemen nezakonito i riskira živote” i od 23. travnja 2020. naslovljenu „Stručnjaci UN-a pozivaju na hitno i bezuvjetno oslobađanje pripadnika zajednice Bahai u Jemenu”,

([1]) SL C 11, 13.1.2020., str. 44.
([2]) SL C 356, 4.10.2018., str. 104.
([3]) SL C 35, 31.1.2018., str. 142.
([4]) SL C 265, 11.8.2017., str. 93.
([5]) SL C 66, 21.2.2018., str. 17.

— uzimajući u obzir Izvješće visoke povjerenice UN-a za ljudska prava od 2. rujna 2020. o uspostavi tehničke podrške Nacionalnoj komisiji za istragu radi istraživanja optužbi za kršenja i povrede koje su počinile sve sukobljene strane u Jemenu (A/HRC/45/57),

— uzimajući u obzir Izvješće posebnog predstavnika glavnog tajnika UN-a za djecu u oružanom sukobu od 23. prosinca 2020. o djeci i oružanom sukobu,

— uzimajući u obzir treće izvješće UN-ove skupine uglednih međunarodnih i regionalnih stručnjaka za Jemen od 28. rujna 2020. o stanju ljudskih prava u Jemenu, među ostalim i kršenjima i povredama počinjenima od rujna 2014.,

— uzimajući u obzir interaktivni dijalog Vijeća UN-a o ljudskim pravima s UN-ovom skupinom uglednih međunarodnih i regionalnih stručnjaka za Jemen od 29. rujna 2020.,

— uzimajući u obzir relevantne rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a, posebice Rezoluciju br. 2534 od 14. srpnja 2020. o obnovi mandata misije UN-a za potporu sporazumu u Hodeidahu (UNMHA) do 15. srpnja 2021. i Rezoluciju br. 2511 od 25. veljače 2020. o produljenju režima sankcija Jemenu za godinu dana,

— uzimajući u obzir izjavu glavnog tajnika UN-a o drugoj obljetnici Sporazuma iz Stockholma od 14. prosinca 2020.,

— uzimajući u obzir smjernice EU-a o promicanju usklađenosti s međunarodnim humanitarnim pravom ([6]),

— uzimajući u obzir Sporazum iz Stockholma od 13. prosinca 2018.,

— uzimajući u obzir Sporazum iz Rijada od 5. studenoga 2019.,

— uzimajući u obzir Ženevske konvencije iz 1949. i njihove dopunske protokole,

— uzimajući u obzir Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda,

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,

— uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,

— uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da su prije 10 godina, u veljači 2011., započeli masovni prosvjedi koji su poslije postali poznati kao jemenska revolucija, koja je kasnije dovela do odlaska predsjednika Alija Abdulaha Saleha nakon 33 godine diktature; budući da je taj ustanak odraz duboke želje naroda Jemena za demokracijom, slobodom, socijalnom pravdom i ljudskim dostojanstvom;

B. budući da je od početka oružanog sukoba u ožujku 2015. ubijeno najmanje 133 000 osoba, a njih 3,6 milijuna raseljeno je unutar zemlje; budući da se Sporazumom iz Stockholma potpisanim u prosincu 2018. htjelo stvoriti sigurne humanitarne koridore, uspostaviti razmjene zatvorenika te prekid vatre u području Crvenog mora; budući da su njegove stranke od tada kršile sporazum o prekidu vatre i da je ubijeno više od 5 000 civila; budući da je većina civila ubijena u zračnim napadima koalicije pod vodstvom Saudijske Arabije;

C. budući da se analitičari uglavnom slažu oko toga da se Jemen, zato što ne slijedi uključiv politički put, našao u trajnoj situaciji rastuće napetosti među plemenima i političkim stranama te gorkog rata preko posrednika između hutskih pobunjenika, koje podupire Iran, i Saudijske Arabije, čime širu regiju izravno uvlači u kompleksan sukob; budući da Saudijska Arabija hutske pobunjenike u Jemenu smatra produženom rukom Irana, dok Iran osuđuje ofenzivu predvođenu Saudijskom Arabijom i poziva na trenutačan prestanak zračnih napada pod vodstvom Saudijaca;

([6]) SL C 303, 15.12.2009., str. 12.

D. budući da su se tijekom 2020. sukobi intenzivirali, posebice u području Džaufa, Mariba, Nihma, Taiza, Hodeide, Bajde i Abjana, uz izravnu potporu i financiranje trećih zemalja, uključujući potporu koalicije predvođene Saudijskom Arabijom jemenskoj vladi i potporu UAE-a Južnom prijelaznom vijeću, dok hutski pokret iza kojeg stoji Iran još uvijek ima kontrolu nad većinom sjevernog i središnjeg Jemena, što predstavlja oko 70 % jemenskog stanovništva; budući da se i dalje masovno događaju teška kršenja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava, a počinitelji za to ne odgovaraju;

E. budući da je EU zabrinut zbog izvješća o tome da hutski pokret ponovno izvodi napade u pokrajinama Marib i Al-Džauf, kao i zbog opetovanih pokušaja prekograničnih napada na državnom području Saudijske Arabije; budući da se ponovnim vojnim djelovanjem i ofenzivama u ovom trenutku ozbiljno narušavaju aktualni napori posebnog izaslanika UN-a Martina Griffithsa, kao i sveukupni napori za okončanje rata u Jemenu;

F. budući da je Vijeće za ljudska prava u rujnu 2020. obnovilo mandat UN-ove skupine uglednih međunarodnih i regionalnih stručnjaka za Jemen (UN GEE); budući da najnovije izvješće te skupine iz rujna 2020. pokazuje da sve strane uključene u sukob i dalje krše međunarodno pravo o ljudskim pravima i međunarodno humanitarno pravo, što obuhvaća i napade koji bi se mogli smatrati ratnim zločinima;

G. budući da potvrđena kršenja ljudskih prava obuhvaćaju proizvoljno oduzimanje života, prisilne nestanke, proizvoljna pritvaranja, rodno uvjetovano nasilje, uključujući seksualno nasilje, mučenje i druge oblike okrutnog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, novačenje i iskorištavanje djece u sukobima, uskraćivanje prava na pošteno suđenje i kršenje temeljnih sloboda te ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava; budući da široko rasprostranjena uporaba pješačkih mina od strane hutskog pokreta predstavlja stalnu prijetnju civilima i doprinosi raseljavanju; budući da su hutski pokret, snage povezane s vladom, snage UAE-a i jemenske snage koje podupire UAE izravno odgovorne za proizvoljna pritvaranja i prisilne nestanke;

H. budući da su Jemen i UAE potpisali Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda, ali ga još nisu ratificirali; budući da Saudijska Arabija nije ni potpisala ni ratificirala Rimski statut; budući da nekoliko odredbi Rimskog statuta, uključujući one o ratnim zločinima, odražava međunarodno običajno pravo; budući da je UN-ova skupina uglednih međunarodnih i regionalnih stručnjaka za Jemen pozvala Vijeće sigurnosti UN-a da stanje u Jemenu uputi Međunarodnom kaznenom sudu i da proširi popis osoba na koje se primjenjuju sankcije Vijeća sigurnosti UN-a;

I. budući da je, na temelju Sporazuma iz Rijada sklopljenog uz posredovanje Saudijske Arabije, 26. prosinca 2020. nova jemenska vlada s 24 člana dala prisegu predsjedniku Abd-Rabbu Mansouru Hadiju; budući da su u novoj jemenskoj vladi, nastaloj kao rezultat podjele vlasti, jednako zastupljene sjeverne i južne regije te zemlje, a pet je članova iz Južnog prijelaznog vijeća; budući da vlada prvi put nakon 20 godina nažalost ne uključuje žene; budući da je između međunarodno priznate vlade i Južnog prijelaznog vijeća izbio novi spor oko imenovanja sudaca, čime je potvrđena nestabilnost zajedničke vlade; budući da je izbio novi vojni sukob između snaga međunarodno priznate vlade (uz potporu koalicije pod vodstvom Saudijske Arabije) i hutskog pokreta; budući da su žene od početka sukoba u potpunosti odsutne iz pregovaračkih procesa, ali su ipak i dalje ključne za pronalaženje dugotrajnog rješenja sukoba;

J. budući da je rat doveo do najgore humanitarne krize u svijetu te da gotovo 80 % stanovništva, što je više od 24 milijuna ljudi, treba humanitarnu pomoć, uključujući više od 12 milijuna djece; budući da se stanje na terenu i dalje pogoršava jer je 50 000 Jemenaca već na rubu gladi; budući da će se, prema najnovijoj analizi integriranog razvrstavanja sigurnosti opskrbe hranom (IPC) za Jemen, više od polovice stanovništva, odnosno 16,2 milijuna od 30 milijuna stanovnika, suočiti s kritičnim razinama nesigurnosti opskrbe hranom, a broj ljudi koji će biti na rubu gladi mogao bi se gotovo utrostručiti; budući da je do danas zaprimljeno samo 56 % od 3,38 milijardi USD potrebnih za humanitarni odgovor u 2020.;

K. budući da bolest COVID-19 i njezin socioekonomski učinak dodatno otežavaju pristup zdravstvenoj skrbi i povećavaju rizik od pothranjenosti; budući da je došlo do izbijanja kolere, najveće u novijoj povijesti, s više od 1,1 milijuna prijavljenih slučajeva;

L. budući da aktualni sukob ozbiljno otežava napredak Jemena u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja UN-a, posebno cilja br. 1 (iskorjenjivanje siromaštva) i cilja br. 2 (iskorjenjivanje gladi); budući da je sukob unazadio razvoj Jemena za više od dva desetljeća; budući da će se jaz u ispunjavanju ciljeva održivog razvoja nastaviti povećavati sve dok traje sukob;

M. budući da treći put od 2019. na sjeveru Jemena zaoštrava kriza opskrbe gorivom, čime se znatno smanjuje pristup civila hrani, vodi, zdravstvenim uslugama i neophodnim uslugama prijevoza; budući da je ta kriza izazvana ljudskim djelovanjem izravna posljedica natjecanja između hutskog pokreta i vlade Jemena koju je priznao UN za kontrolu nad gorivom;

N. budući da je 2,1 milijuna djece akutno pothranjeno, a gotovo 358 000 djece mlađe od pet godina teško je pothranjeno; budući da je zbog manjka financijskih sredstava od travnja 2020. smanjena pomoć u hrani, a dodatnih 1,37 milijuna osoba bit će pogođeno time ako se ne osiguraju dodatna sredstva; budući da oko 530 000 djece mlađe od dvije godine možda neće primiti prehrambene usluge ako se ti programi obustave;

O. budući da se situacija žena pogoršala zbog sukoba i nedavne pandemije bolesti COVID-19; budući da se broj slučajeva rodno uvjetovanog i seksualnog nasilja od početka sukoba eksponencijalno povećao; budući da se već ionako ograničen kapacitet za borbu protiv seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja u kaznenopravnom sustavu urušio i da se ne provode nikakve istrage o praksama poput otmice i silovanja žena ili prijetnji tim radnjama; budući da za otprilike 30 % raseljenih kućanstava skrbe žene; budući da lijekovi za brojne kronične bolesti više nisu dostupni i budući da Jemen bilježi jednu od najviših stopa smrtnosti rodilja; budući da pothranjenim trudnicama i dojiljama prijeti veća opasnost od zaraze kolerom i imaju veće izglede za krvarenje, čime se znatno povećava opasnost od komplikacija i smrti tijekom poroda;

P. budući da je UN-ova skupina uglednih međunarodnih i regionalnih stručnjaka za Jemen utvrdila da su snage sigurnosnog pojasa koje podržava UAE silovale i počinile druge oblike seksualnog nasilja nad pritvorenicima u nekoliko ustanova za zadržavanje, uključujući koalicijsku ustanovu Bureika i zatvor Bir Ahmed, te protiv migranata i marginaliziranih crnačkih afričkih zajednica, kao i da su prijetili i uznemiravali pripadnike zajednice LGBTI; budući da su hutskom pokretu upućene vjerodostojne optužbe za upotrebu silovanja i mučenja kao ratnog oružja, posebno protiv politički angažiranih žena i aktivistica;

Q. budući da je Parlament više puta pozvao na to da se na razini EU-a zabrane izvoz, prodaja, ažuriranje i održavanje svih oblika sigurnosne opreme članovima koalicije pod saudijskim vodstvom, uključujući Saudijsku Arabiju i UAE, s obzirom na teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava i prava o ljudskim pravima počinjena u Jemenu; budući da su neke države članice uvele zabrane izvoza oružja članovima koalicije pod saudijskim vodstvom, uključujući njemačku zabranu izvoza oružja Saudijskoj Arabiji i talijansku zabranu izvoza oružja Saudijskoj Arabiji i UAE-u, i budući da druge države članice razmatraju uvođenje iste mjere; budući da neke države članice i dalje izvoze oružje u Saudijsku Arabiju i UAE koje se može koristiti u Jemenu, kršeći time pravno obvezujuće Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP o izvozu oružja ([7]);

R. budući da su Sjedinjene Američke Države obustavile prodaju oružja Saudijskoj Arabiji i suspendirale transfer borbenih zrakoplova F-35 Ujedinjenim Arapskim Emiratima do preispitivanja odluke; budući da je predsjednik SAD-a Joe Biden 4. veljače 2021. najavio skori kraj američke potpore ofenzivnim operacijama u ratu u Jemenu, uključujući prodaju oružja povezanu s njima, i imenovao novog izaslanika za Jemen;

S. budući da je u svojem završnom izvješću od 22. siječnja 2021. stručni odbor UN-a o Jemenu konstatirao da sve više dokaza upućuje na to da pojedinci ili subjekti u Iranu opskrbljuju hutski pokret znatnim količinama oružja i komponenata; budući da hutski pokret i dalje napada civilne mete u Saudijskoj Arabiji projektilima i bespilotnim letjelicama;

([7]) SL L 335, 13.12.2008., str. 99.

četvrtak, 11. veljače 2021.

T. budući da je prethodna vlada SAD-a 19. siječnja 2021. hutski pokret Ansar Allah proglasila terorističkom organizacijom; budući da je, unatoč općim licencama koje dodjeljuje vlada SAD-a, utjecaj te kategorizacije na mogućnost uvoza hrane, goriva i lijekova u zemlju i dalje iznimno zabrinjavajući; budući da je nova vlada SAD-a 5. veljače 2021. najavila uklanjanje skupine Ansar Allah s popisa stranih terorističkih organizacija i popisa posebno označenih globalnih terorista;

U. budući da je pogoršanje političke i sigurnosne situacije Jemene uzrokovalo širenje i konsolidaciju prisutnosti terorističkih skupina u zemlji, uključujući Ansar al-Šariju, također poznatu kao Al-Qaida na Arapskom poluotoku, i takozvanu jemensku podružnicu Daiša, koji i dalje kontroliraju manje dijelove teritorija, kao i vojno krilo Hezbolaha, koji se nalazi na popisa terorističkih organizacija EU-a;

V. budući da je stabilan, siguran i demokratski Jemen s vladom koja funkcionira kako treba ključan za međunarodne napore u borbi protiv ekstremizma i nasilja u regiji i izvan nje, kao i za osiguravanje mira i stabilnosti unutar samog Jemena;

W. budući da se jemensko gospodarstvo smanjilo za 45 % između 2015. i 2019.; budući da je jemensko gospodarstvo, koje je bilo krhko čak i prije sukoba, teško pogođeno, a stotine tisuća obitelji više nema stalan izvor prihoda; budući da Jemen uvozi 90 % svoje hrane kroz komercijalni uvoz koji agencije za pomoć ne mogu zamijeniti, s obzirom na to da humanitarne agencije osiguravaju bonove za hranu ili gotovinu osobama kojima je to potrebno kako bi mogle kupovati na tržnicama; budući da 70 % pomoći i komercijalnog uvoza u Jemen za potrebe opskrbe hranom, gorivom i lijekovima koji su stanovništvu potrebni za preživljavanje ulazi preko luke Hodeide i obližnje luke Salif, koje su pod kontrolom Huta;

X. budući da postoji detaljna dokumentacija o ekonomskom profiterstvu te da jemenska vlada i hutski pokret preusmjeravaju ekonomske i financijske resurse zemlje, što ima razoran utjecaj na jemenski narod; budući da se u konačnom izvješću stručnog odbora UN-a navodi da je hutski pokret u 2019. preusmjerio najmanje 1,8 milijardi USD namijenjenih vladi za isplatu plaća i pružanje osnovnih usluga građanima; budući da se u izvješću također ističe da vlada sudjeluje u pranju novca i korupciji, što negativno utječe na pristup Jemenaca odgovarajućim zalihama hrane, čime se krši pravo na hranu, što se odnosi i na 423 milijuna USD podrijetlom iz Saudijske Arabije izvorno namijenjenih za kupnju riže i drugih proizvoda za jemenski narod, a koji su nezakonito preusmjereni mešetarima;

Y. budući da je glasnogovornik glavnog tajnika UN-a istaknuo da je potrebno hitno odgovoriti na humanitarnu i ekološku prijetnju koju predstavlja curenje milijuna barela nafte na tankeru FSO Safer nedaleko od Rasa Isse u Jemenu; budući da brzo propadanje tog tankera predstavlja ozbiljnu prijetnju velikog izlijevanja nafte, koje bi imalo katastrofalan utjecaj na okoliš, uništilo bioraznolikost i desetkovalo izvore zarade lokalnih obalnih zajednica na Crvenom moru; budući da je, unatoč neposrednom riziku od ekološke katastrofe, dugoočekivana inspekcija tog naftnog tankera starog 44 godine odgođena za ožujak 2021.;

1. oštro osuđuje aktualno nasilje u Jemenu koje traje još od 2015. i koje je preraslo u najgoru humanitarnu krizu na svijetu; podsjeća na to da se sukob u Jemenu ne može riješiti vojnim putem i da se kriza može održivo riješiti samo s pomoću uključivog pregovaračkog procesa pod vodstvom i odgovornošću Jemenaca uz sudjelovanje svih dijelova jemenskog društva i svih strana uključenih u sukob; naglašava da bi se, kako bi se zaustavio rat i ublažila aktualna humanitarna kriza, sve strane trebale u dobroj vjeri uključiti u pregovore kako bi se došlo do održivih političkih i sigurnosnih aranžmana, u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 2216 (2015), zajedničkim provedbenim mehanizmima Misije Ujedinjenih naroda za potporu Sporazumu iz Hodeide i općim prekidom vatre, na što se poziva u Rezoluciji Vijeća sigurnosti UN-a 2532 (2020);

2. zgrožen je razornom humanitarnom krizom koja je pogodila tu zemlju; poziva sve strane da ispune svoje obveze olakšavanja brzog i neometanog prolaza humanitarne pomoći i druge robe koja je neophodna za stanovništvo, kao i neometanog pristupa zdravstvenim objektima kako u Jemenu tako i u inozemstvu; izražava posebnu zabrinutost zbog najnovije procjene Integrirane klasifikacije razina sigurnosti opskrbe hranom, prema kojoj 50 000 ljudi u Jemenu živi na rubu gladi, a očekuje se da će se taj broj do lipnja 2021. utrostručiti, čak i ako trenutne razine pomoći ostanu konstantne;

3. pozdravlja doprinos EU-a za Jemen, još od 2015., u vrijednosti većoj od 1 milijarde EUR u obliku političke, razvojne i humanitarne pomoći; pozdravlja obećanje EU-a da će 2021. utrostručiti humanitarnu pomoć za Jemen; međutim, zabrinut je zbog toga što je to i dalje nedovoljno s obzirom na razmjer izazova s kojima se Jemen suočava; žali zbog činjenice da je manjak financijskih sredstava za Jemen 2019. porastao na 50 %; podsjeća da bi razmjer i ozbiljnost krize trebali biti početna točka u raspravama o proračunu; poziva EU da mobilizira dodatna sredstva kao odgovor na situaciju u Jemenu u okviru programiranja za Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju; u širem kontekstu potiče Komisiju i države članice da i dalje predvode međunarodne napore za hitno povećanje humanitarne pomoći, među ostalim ispunjavanjem obveza preuzetih na donatorskoj konferenciji za plan za humanitarni odgovor u Jemenu održanoj u lipnju 2020.;

4. naglašava činjenicu da širenje bolesti COVID-19 predstavlja dodatne ozbiljne izazove za zdravstvenu infrastrukturu te zemlje, koja se urušava, pri čemu zdravstvene ustanove nemaju osnovnu opremu za liječenje COVID-a 19, a zdravstveni radnici nemaju zaštitnu opremu i većinom ne primaju plaću, zbog čega niti ne dolaze na posao; poziva sve međunarodne donatore da poboljšaju pružanje hitne pomoći kako bi se podupro lokalni zdravstveni sustav i pomoglo u suzbijanju širenja aktualnih smrtonosnih epidemija u Jemenu, što uključuje COVID-19, malariju, koleru i denga groznicu; poziva EU i njegove države članice da olakšaju pristup cjepivima u Jemenu, među ostalim i u kampovima za interno raseljene osobe, i to s pomoću instrumenta COVAX, u okviru napora koji se ulažu u to da se zajamči pravedan i globalan pristup cjepivima protiv bolesti COVID-19, osobito među najugroženijima;

5. podržava napore Martina Griffithsa, posebnog izaslanika glavnog tajnika UN-a za Jemen, da se unaprijedi politički proces i postigne hitan prekid vatre na nacionalnoj razini; poziva na to da se posebnom izaslaniku UN-a omogući potpun i neometan pristup svim dijelovima državnog područja Jemena; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije i sve države članice da Martinu Griffithsu pruže političku potporu za postizanje sporazumnog i uključivog rješenja; u tu svrhu poziva Vijeće za vanjske poslove da preispita i ažurira svoje najnovije zaključke od 18. veljače 2019. o Jemenu kako bi se odrazila trenutačna situacija u toj zemlji; potiče EU i sve njegove države članice da nastave surađivati sa svim sukobljenim stranama i da osiguraju provedbu Sporazuma iz Stockholma i nacrta političke deklaracije UN-a, kao potrebne korake prema smirivanju situacije i političkom dogovoru;

6. uvjeren je da bi svako dugoročno rješenje trebalo ukloniti temeljne uzroke nestabilnosti u zemlji te također zadovoljiti legitimne zahtjeve i težnje jemenskog naroda; potvrđuje svoju potporu svakom mirnom političkom nastojanju da se zaštiti suverenitet, neovisnost i teritorijalna cjelovitost Jemena; osuđuje strana uplitanja u Jemen, što uključuje prisutnost stranih postrojbi i plaćenika na terenu; poziva na trenutačno povlačenje svih stranih snaga kako bi se omogućio politički dijalog između Jemenaca;

7. poziva sve sukobljene strane da poštuju svoje obveze u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom i da okončaju sve mjere kojima se pogoršava trenutačna humanitarna kriza; poziva EU i njegove države članice da najoštrije osude teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava koja su od kraja 2014. počinile sve strane u tom sukobu, uključujući zračne napade koalicije pod saudijskim vodstvom koji su prouzročili tisuće civilnih žrtava, pogoršali nestabilnost u zemlji i bili usmjereni na nevojne ciljeve, kao što su škole, cisterne za vodu i vjenčanja, te da osude napade Huta na saudijske ciljeve na području Jemena;

8. poziva Saudijsku Arabiju da odmah prekine blokadu brodova koji prevoze gorivo namijenjeno područjima pod kontrolom Huta; ponavlja da se sve strane moraju hitno suzdržati od taktike izgladnjivanja civila kao metode ratovanja jer to predstavlja kršenje međunarodnog humanitarnog prava u skladu s člankom 8. stavkom 2. točkom (b) podtočkom xxv. Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda; naglašava važnost postizanja sporazuma o korištenju goriva između obiju strana na sjeveru i jugu kako bi se ublažila gospodarska, poljoprivredna, vodoopskrbna, medicinska, energetska i prometna kriza, koja je pojačana time što se gorivo koristi kao oružje u gospodarskom ratovanju;

9. osuđuje nedavne napade pokreta Huta, koje podržava Iran, u pokrajinama Ma'rib i Al-Jawf, kao i opetovane pokušaje prekograničnih napada na državnom području Saudijske Arabije, kojima se potkopavaju sveukupni napori međunarodne zajednice da okonča taj rat preko posrednika u Jemenu;

10. podržava sve mjere za izgradnju povjerenja sa sukobljenim stranama, s posebnim naglaskom na onima koje mogu hitno zadovoljiti humanitarne potrebe, kao što su ponovno potpuno otvaranje zračne luke u Sani, nastavak isplate plaća, mehanizmi kojima se omogućuje održivo upravljanje morskim lukama u cilju omogućavanja uvoza goriva i hrane te napori

koji se ulažu u pružanje resursa i potpore jemenskoj središnjoj banci; poziva Europsku uniju i sve države članice da osiguraju paket mjera za gospodarsku pomoć Jemenu, uključujući devizne injekcije, kako bi se pomoglo u stabilizaciji gospodarstva i jemenskog rijala te spriječilo daljnje povećanje cijena hrane, te osigurale devizne rezerve za subvencioniranje komercijalnog uvoza hrane i goriva i isplatu plaća u javnom sektoru;

11. žali zbog nesudjelovanja žena u novoj jemenskoj vladi, koja je prva bez žena u zadnjih 20 godina, te poziva vladu Jemena da poduzme sve potrebne korake kako bi osigurala ravnopravnu zastupljenost žena, njihovu prisutnost i sudjelovanje u političkom životu te zemlje;

12. naglašava da izvoznici oružja s nastanom u EU-u koji potpiruju sukob u Jemenu ne poštuju nekoliko kriterija pravno obvezujućeg Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP o izvozu oružja; u tom pogledu ponovno poziva na to da se na razini EU-a zabrane izvoz, prodaja, ažuriranje i održavanje svih oblika sigurnosne opreme za članove koalicije, uključujući Saudijsku Arabiju i Ujedinjene Arapske Emirate, s obzirom na ozbiljna kršenja međunarodnog humanitarnog prava i prava o ljudskim pravima počinjena u Jemenu;

13. prima na znanje odluku niza država članica da uvedu zabrane izvoza oružja Saudijskoj Arabiji i Ujedinjenim Arapskim Emiratima; naglašava da je izvoz oružja i dalje u nacionalnoj nadležnosti država članica; poziva sve države članice da obustave izvoz oružja svim članovima koalicije pod saudijskim vodstvom; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije da izvijesti o aktualnom stanju vojne i sigurnosne suradnje država članica EU-a s članovima koalicije pod saudijskim vodstvom; osuđuje činjenicu da iranski pojedinci i subjekti opskrbljuju pokret Huta sa znatnim količinama oružja i komponenata;

14. pozdravlja činjenicu da su Sjedinjene Američke Države privremeno obustavile prodaju oružja Saudijskoj Arabiji kao i borbenih zrakoplova F-35 u vrijednosti od 23 milijarde USD Ujedinjenim Arapskim Emiratima, kao i nedavnu najavu američke vlade o skorom prekidu svake potpore ofenzivnim operacijama u ratu u Jemenu, uključujući isporuku precizno navođenih projektila i razmjenu obavještajnih podataka; u tom pogledu pozdravlja obnovljenu predanost SAD-a da se pronađe diplomatsko rješenje sukoba, kao što je vidljivo iz nedavnog imenovanja posebnog izaslanika SAD-a za Jemen;

15. poziva sve strane uključene u sukob u Jemenu da uspostave politiku meta za napade projektilima i bespilotnim letjelicama, koja bi trebala biti u skladu s međunarodnim pravom o ljudskim pravima i međunarodnim humanitarnim pravom; poziva Vijeće, potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije i države članice da ponovno potvrde stajalište EU-a u okviru međunarodnog prava i da se pobrinu za to da države članice uvedu zaštitne mehanizme kako bi se osiguralo da se obavještajna i komunikacijska infrastruktura i vojne baze ne koriste za omogućavanje izvansudskih pogubljenja; ponavlja svoj poziv da se donese pravno obvezujuća odluka Vijeća o uporabi naoružanih bespilotnih letjelica i usklađenosti s međunarodnim pravom o ljudskim pravima i međunarodnim humanitarnim pravom;

16. duboko je zabrinut zbog kontinuirane prisutnosti kriminalnih i terorističkih skupina u Jemenu, uključujući Al-Qaidu na Arapskom poluotoku i Islamsku državu/Daiš; poziva sve sukobljene strane na odlučno djelovanje protiv takvih skupina; osuđuje sve činove svih terorističkih organizacija;

17. pozdravlja odluku nove vlade SAD-a o hitnom opozivu odluke bivše vlade SAD-a o svrstavanju pokreta Huta, poznatog i kao Ansar Allah, među strane terorističke organizacije i posebno označene globalne teroriste;

18. poziva Vijeće da u potpunosti provede Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2216 (2015.) identifikacijom osoba koje ometaju dostavu humanitarne pomoći i osoba koje planiraju, vode ili poduzimaju radnje kojima se krši međunarodno pravo o ljudskim pravima ili međunarodno humanitarno pravo ili radnje koje predstavljaju povrede ljudskih prava u Jemenu te poduzimanjem ciljanih mjera protiv tih osoba; podsjeća na to da Odbor za sankcije nije izdvojio nijednog pojedinca iz koalicije za nametanje sankcija, unatoč tome što je UN-ova skupina uglednih međunarodnih i regionalnih stručnjaka za Jemen, koja dostavlja informacije za pomoć pri potpunoj provedbi rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a, prikupila informacije o opetovanom kršenju prava od strane koalicije;

19. snažno potiče da se zaustave svi oblici seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja nad ženama, djevojkama i djevojčicama, uključujući i one u pritvoru; u tom pogledu poziva EU da osigura posebna sredstva za lokalne organizacije koje vode žene i organizacije za prava žena kako bi se bolje doprlo do žena, djevojčica i osoba koje su preživjele rodno uvjetovano nasilje, kao i za programe namijenjene postizanju otpornosti žena i njihova ekonomskog osnaživanja;

20. ponavlja da je nužno zaštititi djecu i osigurati im da uživaju sva ljudska prava koja im pripadaju; u tom pogledu poziva sve sukobljene strane da okončaju novačenje i iskorištavanje djece kao vojnika u oružanom sukobu te da povrh toga osiguraju demobilizaciju i efektivno razoružanje dječaka i djevojčica koji su unovačeni ili se iskorištavaju u sukobima te ih potiče da oslobode zarobljene osobe i da surađuju s UN-om u cilju provedbe učinkovitih programa za njihovu rehabilitaciju, fizički i psihički oporavak te reintegraciju u društvo;

21. poziva sve strane da odmah prekinu napade na slobodu izražavanja, među ostalim i putem pritvaranja, prisilnih nestanaka i zastrašivanja, i da oslobode sve novinare i borce za ljudska prava koji su pritvoreni samo zato što su djelovali u skladu sa svojim ljudskim pravima;

22. duboko je zabrinut zbog navoda o uskraćivanju prava na slobodu vjeroispovijesti i uvjerenja, među ostalim i preko diskriminacije, nezakonitog zadržavanja i uporabe sile, te poziva na poštovanje i zaštitu prava na slobodu izražavanja i uvjerenja te osuđuje diskriminaciju na temelju vjerske pripadnosti, posebno kada je riječ o kršćanima, židovima i drugim vjerskim manjinama i ateistima u slučajevima koji se odnose na distribuciju humanitarne pomoći; poziva na hitno i bezuvjetno oslobađanje i prestanak progona sljedbenika bahaizma, koji su trenutačno pritvoreni zbog mirnog prakticiranja svoje vjere te im prijeti smrtna kazna;

23. osuđuje štetu nanesenu jemenskoj kulturnoj baštini u zračnim napadima koalicije pod saudijskim vodstvom, uključujući stari grad u Sani i povijesni grad Zabid, kao i granatiranje Nacionalnog muzeja u Taizu i pljačku rukopisa i relikata iz povijesne knjižnice u Zabidu od strane hutskog pokreta; naglašava da se svi počinitelji takvih djela moraju pozvati na odgovornost u skladu s Haškom konvencijom o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba iz 1954.; poziva na to da se Saudijskoj Arabiji i Ujedinjenim Arapskim Emiratima suspendiraju glasačka prava u upravljačkim tijelima UNESCO-a dok se ne provede neovisna i nepristrana istraga odgovornosti obiju zemalja u vezi s uništenjem kulturne baštine; traži od glavnog tajnika UN-a da pitanje zaštite svih kulturnih lokaliteta koji su ugroženi sukobom u Jemenu uputi na Vijeće sigurnosti, u cilju donošenja rezolucije na tu temu;

24. ponavlja da je potrebno hitno uputiti misiju UN-a za procjenu i popravak tankera FSO Safer, koji se napušten nalazi nedaleko od luke Hodeida i predstavlja neposredan rizik velike ekološke katastrofe za biološku raznolikost i za izvore prihoda lokalnih obalnih zajednica na Crvenom moru; poziva EU da osigura svu potrebnu političku, tehničku ili financijsku potporu kako bi se tehničkom timu UN-a omogućio hitan pristup tankeru FSO Safer kako bi se spriječilo izlijevanje nafte koje bi moglo biti četiri puta gore od povijesnog izlijevanja Exxon Valdeza na Aljasci 1989.;

25. poziva EU i države članice da poduzmu sve potrebne mjere kako bi svi počinitelji teških povreda ljudskih prava bili privedeni pravdi; konstatira mogućnost primjene načela univerzalne jurisdikcije za istragu i kazneni progon počinitelja teških kršenja ljudskih prava u Jemenu; poziva na primjenu globalnog režima sankcija EU-a za kršenje ljudskih prava kako bi se nametnule ciljane sankcije, kao što su zabrane putovanja i zamrzavanje imovine, za dužnosnike svih sukobljenih strana koji su sudjelovali u teškim kršenjima ljudskih prava u Jemenu, uključujući Iran, Saudijsku Arabiju i Ujedinjene Arapske Emirate; poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije i države članice da podupru prikupljanje dokaza u cilju njihove upotrebe u budućim kaznenim progonima te da razmotre osnivanje neovisnog povjerenstva za nadzor tog postupka; smatra da bi žrtvama najtežih zločina i njihovim obiteljima trebalo pružiti potporu u pristupu pravosuđu;

26. poziva Vijeće za ljudska prava da se pobrine za to da stanje ljudskih prava u Jemenu i dalje bude na njegovu dnevnom redu na način da nastavi obnavljati mandat UN-ove skupine uglednih međunarodnih i regionalnih stručnjaka za Jemen i da osigura da ona raspolaže dostatnim sredstvima za učinkovito provođenje mandata, uključujući prikupljanje, čuvanje i analiziranje informacija povezanih s kršenjima prava i zločinima;

27. ponovno ističe predanost borbi protiv nekažnjavanja ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i teških kršenja ljudskih prava u svijetu, uključujući u Jemenu; smatra da bi osobe odgovorne za takve zločine trebalo kazneno goniti i dovesti pred sud; poziva EU i njegove države članice da poduzmu odlučne mjere kako bi Vijeće sigurnosti UN-a pitanje situacije u Jemenu uputilo na Međunarodni kazneni sud, te kako bi se proširio popis osoba na koje se primjenjuju sankcije Vijeća sigurnosti;

28. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, posebnom predstavniku EU-a za ljudska prava, vladama i parlamentima država članica, glavnom tajniku UN-a, visokoj povjerenici UN-a za ljudska prava, glavnom tajniku Vijeća za suradnju u Zaljevu, glavnom tajniku Lige arapskih država, vladi Jemena, vladi Kraljevine Saudijske Arabije, vladi Ujedinjenih Arapskih Emirata i vladi Islamske Republike Irana.